

Højt
specialiseret
undervisning til
børn med høretab og
andre funktions-
nedsættelser

UNDERVISNING OG BEHANDLING - CDH
- i gode hænder

Indhold

Personalet i Undervisning og Behandling - CDH er eksperter i undervisning af elever med høretab	3
Grundskole	4
Pasnings- og aflastningstilbud	4
Fritidstilbud	5
Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU)	5
Specialrådgivning	6
Eksterne ydelser	6
Faglig profil i Undervisningsafdelingen	8
Tilgange og metoder i undervisningen	9
Det absolut bedste tilbud for Valdemar	10

Personalet i Undervisning og Behandling - CDH er eksperter i undervisning af elever med høretab

Et barn med høretab og andre funktionsnedsættelser har brug for særlig hjælp til at lære og til at udvikle sprog og kommunikation. Udvikling af sproglige kompetencer er afgørende for barnets udvikling i øvrigt, for trivsel samt for barnets selvstændighed på sigt.

I Undervisning og Behandling – CDH vil barnet altid blive mødt af specialuddannet personale med ekspertviden om, hvordan man understøtter barnets læring, udvikling og trivsel. Det er altid det enkelte barn, som er i fokus, og personalet arbejder tværfagligt for at imødekomme barnets behov bedst muligt.

Vi har en række højt specialiserede tilbud til børn og unge med høretab og andre funktionsnedsættelser, bl.a. skole-, bo- og aflastningstilbud, samt pasning af førskolebørn.

Der kan også visiteres børn, som er funktionelt hørehæmmede i en sådan grad, at deres læring samt kommunikation med omverdenen vil udvikles og understøttes af visuel kommunikation og/eller ved tilegnelse af tegnsprog i et tegnsprogsmiljø.

Tilbuddene ligger i Aalborg, men er for borgere i hele Region Nordjylland samt i Favrskov, Skive, Viborg samt Nord- og Syddjurs Kommuner.

Grundskole

0.-10. klasse under Folkeskoleloven §20, stk. 3. Undervisningen foregår i et trykt og overskueligt miljø, hvor personalet tilrettelægger skoledagen særligt for hver enkelt elev. Personalet består af lærere, pædagoger og medhjælpere med efteruddannelse inden for specialpædagogik, samt talehørelærere med lang erfaring.

Pasnings- og aflastningstilbud

Børnene, som går i grundskolen eller i pasningstilbuddet for førskolebørn, har mulighed for at være i aflastning lige ved siden af disse, hvis man ønsker det. Aflastningstilbuddet er et tilbud under Lov om social service §52,5 og §84.

Fritidstilbud

Børnene, som går i grundskolen, kan benytte sig af et fritidstilbud, som oprettes ved behov. Tilbuddet ligger umiddelbart før eller efter skoletiden.

Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU)

3-årig særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse for unge i alderen 16-25 år. Uddannelsen er et tilbud under Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Hvis man ønsker det, har man mulighed for et midlertidigt botilbud (Lov om social service, §107), mens man går på STU.

De fysiske rammer er alle steder indrettet specielt til børn med høretab og andre funktionsnedsættelser.

Specialrådgivning

Høreafdelingen Børn og Unge på Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed leverer landsdækkende specialrådgivning til børn og unge med høretab i alderen 0 - 18 år. Ud over barnet eller den unge retter rådgivningen sig imod forældre samt fagpersoner i dagtilbud, skoler, ungdomsuddannelser og andre relevante fagpersoner. Specialrådgivningen er en VISO-KaS-ydelse.

Eksterne ydelser

Skolen tilbyder desuden en række eksterne ydelser, som er fleksible og tilpasses individuelt. Ydelserne varetages af højt specialiseret personale fra Undervisning og Behandling – CDH.

Rejsehold

Lokale skoler, hvor børn med høretab går, kan få specialuddannede undervisere ud, som kan bistå med undervisningen af børnene. Rejseholdet kan bl.a. anvendes af kommunale specialskoler.

Fjernundervisning

Specialuddannede undervisere kan forestå fjernundervisning for de elever med høretab, som vil profitere af visuel støtte i deres undervisning, men som bor og går i skole langt fra en skole, der tilbyder visuelt støttet undervisning.

Faglig profil i Undervisningsafdelingen

Hovedoverskriften for undervisningen er sprog. Vi tilbyder undervisning på og i dansk tegnsprog, dansk med støttetegn og tegn-til-tale.

Den primære målgruppe for Undervisningsafdelingen er børn, unge og voksne med høretab og andre funktionsnedsættelser. Derudover har vi gode erfaringer med undervisning af andre målgrupper, der profiterer af vores sproglige, pædagogiske og didaktiske tilgange.

Vi udøver kompenserende undervisning i et tilpasset læringsmiljø. Undervisningen er tilrettelagt ud fra den enkeltes livssituation og betingelser for læring, så hver enkelt elev kommer til at føle sig betydningsfuld og oplever at blive set, hørt og forstået. I tilrettelæggelse af undervisningen tager vi udgangspunkt i den enkeltes ressourcer. På baggrund af disse opstiller vi klare læringsmål, så undervisningen tilpasses den enkelte elevs alsidige udvikling og særlige individuelle indsatsområder. Der arbejdes trinvist og struktureret hen imod læringsmålene.

Vi har en anerkendende tilgang og respekt for den enkelte elev, og vi ser eleverne som aktive medspillere i deres egen læringsproces uanset funktionsniveau.

Dette kan vi gøre, fordi vi har:

- indgående viden om og erfaring med at indfri læringsmål for elever med høretab og yderligere funktionsnedsættelser.
- et tæt samarbejde med andre højt specialiserede faggrupper, der har indgående kendskab til høretabsspecialet, f.eks. børnelæger, psykologer, fysioterapeuter, syns- og hørekonsulenter, socialrådgiver mv.
- specialiseret viden om høretekniske og andre hjælpemidler.
- viden om og erfaring med mange forskellige diagnoser inden for høretabsspecialet, samt de mulige betydninger heraf.
- viden om relevant undervisningsmateriale og udvikling heraf.

Tilgange og metoder i undervisningen

For at kompensere for høretabet og give mulighed for at udtrykke sig verbalt benyttes dansk tegnsprog, dansk tale og dansk tale med støttetegn. Vi inddrager høretekniske hjælpemidler såsom FM-udstyr, mikrofoner, særligt musikudstyr mv. i undervisningen. Skolen stiller disse hjælpemidler til rådighed. Derudover benytter vi materialer, der er udarbejdet ud fra en visuel tilgang, ligesom de fysiske rammer er indrettet, så der er de bedst mulige visuelle betingelser.

Der opstilles læringsmål ud fra den enkelte elevs kompetencer og potentialer, og arbejdet mod læringsmålene foregår i individuelt planlagte forløb og gennemføres i en struktureret undervisningsform, tilpasset den enkelte elev i forhold til hans eller hendes forudsætninger og behov.

Undervisningen tager udgangspunkt i relations- og ressourceorienteret pædagogik med elementer fra neuropædagogik.

Et udpluk af vores metoder er:

- ICDP – metode til at arbejde med samspil og relationer
- KRAP - Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anerkendende Pædagogik
- TEACCH - en struktureret pædagogisk referenceramme, der indebærer målrettet, systematisk og struktureret arbejde med opbygningen af et miljø, som er forudsigeligt og overskueligt
- Pædagogisk massage

Det absolut bedste tilbud for Valdemar

13-årige Valdemar Haakonsen har 60 kilometers transport fra hjemmet i Bjergby til Undervisning og Behandling - CDH's (herefter UB-CDH, red.) skoletilbud til elever med høretab. Men forældrene har aldrig været i tvivl om, at UB-CDH er det rigtige sted for sønnen.

Valdemar er født med høretab, og kognitivt er han ikke alderssvarende. Han kan høre og forstå det talte sprog, når han har høreapparater på, men han kommunikerer på tegnsprog, da han ikke har et verbalt sprog. Og netop derfor er der ingen lokale tilbud, der matcher Valdemars behov.

”Tegnsprogs miljøet er helt fantastisk for Valdemar. Han er blevet vildt god til at kommunikere, og han udvikler sig helt enormt. Vi føler os utroligt taknemmelige over, at der findes lærere og pædagoger som dem på UB-CDH,” siger Valdemars far, Lars Haakonsen.

Lars fremhæver, at medarbejderne har et indgående kendskab til eleverne og er gode til at fornemme, når en elev trænger til en pause eller har behov for at sidde lidt alene.

”Skolen arbejder også med Valdemars artikulation og udvikling af verbale kompetencer. Men det er ikke kun skolen, der yder en kæmpe indsats for at udvikle hans kommunikation. Det gør pædagogerne i Planethuset også,” siger Lars Haakonsen.

Valdemar er tilknyttet aflastningstilbuddet, hvor han overnatter tre dage om ugen og også tilbringer nogle weekender og ferieuger. I begyndelsen var det svært for forældrene at slippe ham, men de vidste, at det ville være godt for Valdemar at få nogle flere oplevelser i tegnsprogs miljøet.

”Valdemar har ingen venner i lokalområdet, som han kan kommunikere eller lege med. Hans sociale liv er i skolen og i aflastningstilbuddet. Det er dér, han har sine venner og kan indgå i en social sammenhæng med ligesindede.”

”Vi oplever det som en kæmpe ressource, at Undervisningsafdelingen har så mange forskelligartede ydelser tilknyttet. Behandlingsenheden og den tekniske assistance er også guld værd. For udenforstående kan det være svært at forstå, hvor stor en tryghed det giver os at vide, at eksempelvis et høreapparat hurtigt kan blive repareret, hvis det driller. Men faktum er, at vi har en dreng, der er ude af stand til at kommunikere med omverdenen, hvis hans høreapparater går i stykker,” konstaterer Lars Haakonsen.

Få mere at vide

Hvis du vil vide mere om mulighederne i Området for Kommunikation og Specialpædagogik, er du velkommen til at kontakte

Peter Veje Hangaard, afdelingsleder, Undervisningsafdelingen,
tlf. 92 43 90 76, mail: pevh@rn.dk

Find os på [Facebook](#) [CDH-tilbuddene Region Nordjylland](#)

Læs mere om Undervisningsafdelingen på ub-cdh.rn.dk

Læs mere om aflastnings-, pasnings- og botilbud på ab-cdh.rn.dk

Læs mere om Specialrådgivningen til børn og unge med høretab (VISO-KaS) på ishd.rn.dk

Området for Kommunikation og Specialpædagogik består af tilbuddene Undervisning og Behandling – CDH, Aktivitets- og Botilbud – CDH, Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed, Specialbørnehjemmene samt en Fællesfunktion. Området er en del af Speciaalsektoren i Region Nordjylland.

Læs mere om Området for Kommunikation og Specialpædagogik på oks.rn.dk.

UNDERVISNING OG BEHANDLING – CDH

Kollegievej 1
9000 Aalborg
Tlf. 97 64 72 00
cdh@rn.dk

December 2019

